

Ny bedömningsmodell och nya bedömningsmatriser i årskurs 9

Från och med provet som ges läsåret 2023–2024 i årskurs 9 införs en ny modell för provbetyg i de nationella proven i svenska och svenska som andraspråk, årskurs 9. Den nya modellen har tagits fram som en följd av Skolverkets systemramverk för nationella prov och digitaliseringen av de nationella proven. Denna text syftar till att på ett sammanhängande sätt presentera och förklara den nya provbetygsmodellen och de förändringar den medför. I den information om den nya modellen som ges i provets tryckta lärmaterial finns även hänvisningar till denna webbtex.

Provbetygsmodellen

Den nya provbetygsmodellen innebär att delprovsresultat inte längre uttrycks med betyg utan i stället med poäng. För att ta fram ett provbetyg räknas delprovsresultaten ihop och summan omvandlas med hjälp av en provbetygsnyckel till ett provbetyg. Betyg ges alltså endast på det nationella provet som helhet. Anledningen till detta är att provbetyget ger en mer tillförlitlig information än ett delprovsresultat eftersom det bygger på en sammanvägning av flera prestationer.

I årskurs 9 motsvarar varje delprov en tredjedel av provbetyget. Nedan finns exempel på en provbetygsnyckel. Observera att gränserna för provbetyg är preliminära.

Provbetygsnyckel						
Summa delprovsresultat	0–15	16–26	27–33	34–44	45–51	52–54
Markera elevens provbetyg	F	E	D	C	B	A

De nya bedömningsmatriserna för delprov A och C

Några förändringar som är gemensamma för delprov A och C gäller bedömningsmatriserna. De viktigaste förändringarna sammanfattas här:

- **All tillgänglig information om elevens prestation tas med i sammanvägningen till ett provbetyg**
Vid tidigare helhetsbedömning fanns regeln att alla aspekter måste bedömas som minst ett E, C eller A för att prestationen som helhet skulle nå dessa betyg. Ett F i en enda aspekt ledde till F som helhet, även om andra aspekter bedömdes som E eller högre. På liknande sätt ledde ett E i en aspekt till att helhetsbedömningen inte kunde bli högre än D, även om flera aspekter bedömts som nivå C eller högre. I den nya bedömningsmodellen finns inte motsvarande regler. Varje aspektbedömning tas tillvara i sammanvägningen till ett provbetyg.
- **Ingen helhetsbedömning görs i delprov A och C**
I delprov A och C sker bedömningen som förut utifrån aspekter av elevens prestation. Helhetsbedömningen utgår och ersätts av den poäng som aspektbedömningen leder till. Vilken poäng en elev får framgår av delprovsnycklar. Nedan presenteras matriser och delprovsnycklar för respektive delprov.
- **Färre bedömningsbeslut för läraren**
Jämfört med de tidigare bedömningsmatriserna leder de nya matriserna till färre bedömningsbeslut för läraren, eftersom inte en separat helhetsbedömning görs.

Information om de tre delproven

Här presenteras viktiga förändringar om respektive delprov.

Delprov A – två moment som vart och ett bedöms separat

I delprov A kommer eleverna att som tidigare bedömas utifrån två moment: *Presentera* samt *Leda och delta i diskussion*. Varje moment bedöms separat utifrån en bedömningsmatrix. Aspektbedömningen för varje moment omvandlas i den nya modellen till en poäng, och dessa poäng räknas sedan ihop.

I de nya bedömningsmatrixerna för delprov A är avgränsningen av de två momenten förändrad. Elevens diskussionsledning bedöms i samband med deltagandet i diskussionen i stället för som en del av presentationen, vilket skedde i tidigare modell. Den nya avgränsningen syftar till att koppla samman det som vid provgenomförandet sker samtidigt (*Leda och delta i diskussion*) även i bedömningen.

Nedan presenteras matrixen för momentet *Leda och delta i diskussion* i ämnet svenska som andraspråk. Det funktionella perspektiv som tidigare särskilt betonades i helhetsbedömningen är nu integrerat i aspekterna, genom användning av ord som *fungerar*, *anpassning* och *kontakt med åhörarna* samt *kommunicerar*. Matrixerna kommenteras utförligt i det tryckta lärmaterialet. Här visas som ett exempel bedömningsmatrixen för delprov A, momentet A2, *Leda och delta i diskussion*, sva:

Moment *Leda och delta i diskussion*

Aspekter	F	E	C	A
Innehåll	☐	Eleven redogör för sina åsikter i diskussionen och resonerar med ett enkelt och till viss del utvecklat innehåll. ☐	Eleven redogör för sina åsikter i diskussionen och resonerar med relativt väl underbyggt och utvecklat innehåll. ☐	Eleven redogör för sina åsikter i diskussionen och resonerar med väl underbyggt och välutvecklat innehåll. ☐
Kommunikation och diskussionsledning	☐	Eleven visar engagemang och kommunicerar på ett i huvudsak fungerande sätt, genom att – till viss del använda röst, blick och kroppsspråk för att skapa kontakt med åhörarna samt i viss utsträckning bidra till samspelet genom att ge övriga deltagare uppmärksamhet. – vid behov leda diskussionen på ett i huvudsak fungerande sätt samt göra ett försök till sammanfattning av diskussionen. ☐	Eleven visar engagemang och kommunicerar på ett fungerande sätt, genom att – relativt väl använda röst, blick och kroppsspråk för att skapa kontakt med åhörarna samt relativt väl bidra till samspelet genom att ge övriga deltagare uppmärksamhet. – vid behov leda diskussionen på ett fungerande sätt samt göra en rimlig sammanfattning av diskussionen. ☐	Eleven visar engagemang och kommunicerar på ett väl fungerande sätt, genom att – väl använda röst, blick och kroppsspråk för att skapa kontakt med åhörarna samt väl bidra till samspelet genom att ge övriga deltagare uppmärksamhet. – vid behov leda diskussionen på ett väl fungerande sätt samt göra en sammanfattning av det viktigaste i diskussionen. ☐
Språk	☐	Eleven använder ett i situationen i huvudsak fungerande språk. ☐	Eleven använder ett i situationen fungerande språk. ☐	Eleven använder ett i situationen väl fungerande språk. ☐

Delprovsnyckel A		
Delprov A: muntlig framställning moment A1 och moment A2		
Aspektbedömning	Resultat	
	A1	A2
AAA	9	9
AAC	8	8
AAE, CCA	7	7
CCC, ACE	6	6
CCE, EEA, AAF	5	5
EEC, ACF	4	4
EEE, CCF, AEF	3	3
ECF	2	2
EEF, FFA	1	1
FFC, FFE, FFF	0	0

Delprovsnyckeln visar hur lärarens bedömning i de två momenten A1 och A2 omvandlas till poäng. De poäng som visas i delprovsnyckeln summeras. Exempelvis ger poängen 7 för A1 och 9 för A2 summan 16, vilket är elevens delprovresultat.

Delprov B: läsförståelse

Från och med provet som ges 2023–2024 ändras poängsättningen i delprov B så att varje godtagbart löst uppgift ger 1 poäng. Andelen flervalsuppgifter i delprovet ökar gradvis inför den kommande digitaliseringen av de nationella proven. Liksom i övriga delprov översätts elevens poäng på delprov B till ett delprovresultat med hjälp av en delprovsnickel. Här visas en preliminär delprovsnickel för delprov B. Observera att kravgränserna kan ändras mellan proven.

Delprovsnickel B Delprov B: läsförståelse	
Provpoäng	Delprovresultat
32-35	18
31	17
30	16
29	15
28	14
27	13
25-26	12
24	11
22-23	10
20-21	9
18-19	8
16-17	7
14-15	6
13	5
11-12	4
9-10	3
7-8	2
5-6	1
0-4	0

Delprov C: skriftlig framställning

Delprov C innebär som tidigare att eleven löser en av tre skrivuppgifter. Varje skrivuppgift bedöms utifrån en bedömningsmatris som anpassats till den specifika instruktionen. Bedömningsmatrisen är uppdelad i tre aspekter. Helhetsbedömningen har i tidigare bedömningsmodell fyllt funktionen att stärka bedömningens funktionella perspektiv genom att sammanfatta i vilken mån elevens text är anpassad till kommunikationssituationen. I delprov C har det funktionella perspektivet därmed lyfts fram genom text om anpassning till texttyp, syfte, mottagare och situation. Vid omarbetningen till nya bedömningsmatriser har det funktionella perspektivet i stället integrerats i aspektbedömningen. Det framgår i aspekterna genom text om det i respektive aspekt finns *viss*, *relativt god* eller *god anpassning till kommunikationssituationen*.

Som exempel på en bedömningsmatris från delprov C presenteras här en matris till en skrivuppgift som leder till resonerande text i ämnet svenska. I aspekten innehåll har visst innehåll utelämnats för att skydda provets sekretess.

Bedömningsmatris till uppgift 1: Krönika (svenska)

Aspekter	F	E	C	A
Innehåll		Lösningens innehåll uppvisar viss anpassning till situationen. Detta uppnås genom följande: <ul style="list-style-type: none"> • Eleven resonerar på ett enkelt sätt om xxx och dess konsekvenser. • De exempel som ges passar i huvudsak i relation till resonemanget. ☐	Lösningens innehåll uppvisar relativt god anpassning till situationen. Detta uppnås genom följande: <ul style="list-style-type: none"> • Eleven resonerar på ett utvecklat sätt om xxx och dess konsekvenser. • De exempel som ges passar relativt väl i relation till resonemanget. ☐	Lösningens innehåll uppvisar god anpassning till situationen. Detta uppnås genom följande: <ul style="list-style-type: none"> • Eleven resonerar på ett välutvecklat och nyanserat sätt om xxx och dess konsekvenser. • De exempel som ges passar väl i relation till resonemanget. ☐
Struktur		Lösningens struktur uppvisar viss anpassning till situationen. Detta uppnås genom följande: <ul style="list-style-type: none"> • Textens uppbyggnad är i huvudsak fungerande. • Textbindningen är enkel och i huvudsak fungerande. ☐	Lösningens struktur uppvisar relativt god anpassning till situationen. Detta uppnås genom följande: <ul style="list-style-type: none"> • Textens uppbyggnad är fungerande. • Textbindningen är utvecklad och fungerande. ☐	Lösningens struktur uppvisar god anpassning till situationen. Detta uppnås genom följande: <ul style="list-style-type: none"> • Textens uppbyggnad är väl fungerande. • Textbindningen är välutvecklad och väl fungerande. ☐
Språk och stil		Lösningens språk uppvisar viss anpassning till situationen. Detta uppnås genom följande: <ul style="list-style-type: none"> • Ordvalet uppvisar viss variation och är i huvudsak passande. • Meningsbyggnaden fungerar i huvudsak. • Eleven följer språkliga normer på ett i huvudsak fungerande sätt. ☐	Lösningens språk och stil uppvisar relativt god anpassning till situationen. Detta uppnås genom följande: <ul style="list-style-type: none"> • Ordvalet är varierat och relativt passande och stilistiskt säkra formuleringar finns. • Meningsbyggnaden är varierad och fungerande. • Eleven följer språkliga normer på ett fungerande sätt. ☐	Lösningens språk och stil uppvisar god anpassning till situationen. Detta uppnås genom följande: <ul style="list-style-type: none"> • Ordvalet är varierat och träffande och språket är stilistiskt säkert. • Meningsbyggnaden är varierad och väl fungerande. • Eleven följer språkliga normer på ett väl fungerande sätt. ☐

Aspektbedömningen omvandlas till ett delprovresultat uttryckt i poäng, på liknande sätt som för delprov A.